Béres Attila

Szentfazék

Mozaikok *A kíntornász visszanéz* című készülő könyvből (sic: í)

Gömöri nénit nem szerették a lakók. Ha nem is mondták ki, de úgy érezték, hogy fegyverként használja a vallást. Mindenkire ráakaszkodott, nem hagyta őket tovább menni a dolgukra, kitalálta, hogy a kongregációban az atyák pénzben kártyáznak, a női albérlők éjfélkor félrehúzzák a firhangot, és piros selyemkombinéban mutogatják magukat a részegen hazafelé tántorgó korhelyeknek. Ha beugrott valamelyik szomszédhoz este nyolckor egy kis sóért, kilenckor még az egész család ott kornyadozott körülötte, és hallgatták elbeszéléseit a közeli plébánián belüli hitéletről meg az utcában zajló eseményekről. Néha a szenteltvízzel meghintett totókulcsot is elmondta, úgyse tudják megjegyezni, nem is totóznak. Pedig annak lényege nem a labdát rugdosó csapatok futball tudásán múlik, nem is a szurkolók lelkesedésén, hanem az Úr akaratán, amelyről tudjuk egyrészt, hogy kifürkészhetetlen, másfelől pedig, hogy mindig sejtet egy kis esélyt, amit a totószelvények 1- 2- X-ei között rejt el.

Sokat beszélt, mert jót akart az embereknek. Hangoztatta, önmagának szerényen csak annyit vár el, hogy a lakótársak, amikor ott állnak majd Szent Péter előtt a mennyek kapujában, vallják be szemlesütve, hogy a Bókay János utca huszonötből Gömöri Józsefnének köszönhetik, hogy eljutottak idáig. A szerénytelenséget az Úr bünteti, de ő soha senkinek nem ígérte, hogy be is juttatja a mennybe, csupán a helyes életútra próbálta terelni őket. Igen. Mint a pásztor a báránykáit. Hosszú volt az ő útja a felismerésig. Miután az új plébános nem becsülte odaadó sündörgését a sekrestyében, sőt, kimondottan nem, ezután szent célul tűzte ki részvételét az 1938-as budapesti Eucharisztikus Kongresszus eseményein. Somosapátfalváról kitartóan elvergődött a zarándokokat szállító kaposvári különvonatig, hogy szerencsésen eljusson az eseményekre, a körmenetre meg a pápai legátus beszédére, és meglássa a Szent István gőzös *tündöklő diadalútját a magyar sors folyóján* az Oltáriszentséggel meg a hatalmas gyertyákkal. Aztán szakadni kezdett az eső, beázott a cipője, és a nagy tülekedésben fellökték. Az orra előtt a földön egy pénztárca hevert. Amikor felvette a földről, körbenézett, kié lehet, hát nem mutathatta föl, mert eucharisztika ide, eucharisztika oda, csak kapzsi embereket látott maga körül, száz gazdája lett volna a tömött bukszának, száz mohó karmos kéz akarta volna megkaparintani. Rögtön tudta, hogy

ez jel. Jel az Úrtól, hogy ne menjen vissza Somosapátfalvára, hanem itt szolgálja őt. Holnap apácának áll.

Pesten rekedt, a bukszában talált isteni adomány gyorsan fogyott, egyre erősebben kellett készülnie, hogy végre Krisztus menyasszonya lehessen, amikor egy napon az Örökimádás templomából jövet a Szmetana utcai Virológiai Kutató- és Kórbonctani Intézet lépcsőjében megbotlott, és egy ember felsegítette. Ez a két földre zuhanás nem lehetett véletlen. Hanem jel. Ó, elszakadt a drága selyemharisnya, mondta az ember. Szép hangja volt, mint egy kántornak, és az Úr üzenete zengett benne: Nem fogsz te az én egyetlen fiam menyasszonyaként fűtetlen cellában s durva szövésű habitusba öltözve szolgálni életed végéig, ellenben hozzámész Gömöri Józsefhez, a kísérleti állatok gondozójához. Ó, nem selyem! pirult, csak pamuk, de hideg ellen jó, és nem is annyira szemérmetlen.

Soha nem álmodozott arról, hogy milyen lehet a pokol vérvörös lángjainak fényében patás és bozontos farkú ördögfiókákkal meztelenül táncolni a tűz körül, izomtól duzzadó felsőtestüket izzadság lepi, szédítő keringésben szorosan ölelve táncoltatják a bűnös asszonyokat, és azok a forró üstök párájában sikoltozva adják át magukat a szenvedésnek, ahogy egy képes Biblia színes mellékletén látta törölgetés közben véletlenül a sekrestye egyik fiókjában.

...

Gömöri József alacsony ember volt, és egy gyerekkori baleset következtében megpúposodott. Mármint hogy púpot viselt a hátán. Ő segítette fel a virológiai intézet lépcsőjéről. Egy ép erős férfival nem tudott volna összemelegedni, de ez a testi hiba valahogy szánandóvá tette ezt az embert. Alacsonyabb is volt, és a kísérleti rágcsálók szagát nem tudta lemosni magáról.

Nem ábrándozott hófehér ruháról, mirtuszkoszorúról, cigány-prímásos disznótoros lakodalomról. Ellenben elképzelte a közös jövőt, megtanul főzni, a templomi tömjén illata elűzi a patkányok szagát, József munka után szerető férjként mesél a kísérleti rágcsálók ügyességéről a labirintusban, ő pedig elmagyarázza neki Szűz Mária, a titkos értelmű rózsa misztériumát, a legmagasabb rendű lelki házasság gyönyörűséges beteljesedését, ami nem kívánja a testek mocskos és szánalmas összetapadását. A misztérium annyira rejtett értelmű volt, hogy maga sem értette, mindenesetre külön aludtak. Hónapokig tartott ez a harmonikus együttlét, mígnem egyszer bement férje munkahelyére, a kutatóintézetbe. Ott meglátta, látta a saját szemével, hogy Gömöri József rágcsálói nem szaladgálnak vidáman semmiféle labirintusban, hanem szörnyű sebekben

vergődnek, mert fertőző bacilusokat oltottak beléjük a tudományos kutatás kívánalmai szerint.

...

Hazafelé menet az udvaron meglátta Béresék szőke göndör tízéves fiacskáját egy sámlin ülve. Ragasztók, pálcikák, és egy pauszpapírból készült kész repülőmodell. Végtelen türelemmel napok óta dolgozott rajta a gyerek. Gömöri néni léptei maguktól arrafelé irányultak. Amikor sarokvassal megerősített bakancsa rálépett a repülőre, olyan hangja volt, mint amikor madárcsontok törnek.